

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Sabbatum Deiparæ perpetu ritu dicatum & à quo tempore, & quam ob
causam. numero 14

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

17 Huc etiam spectat illud, quod deprecatione, cuius initium est *Salve Regina* Navarrus pietat. & doctrina clarissimus Prior Abbas Monasterij Roncæ vallis pugna Caroli Magni cum Mauris celebrat in finibus Navarræ, refert in Manuali de oratione cap. 19. num. 183.

Fama est, inquit, fapsdam illam orandi formam (Salve Regina) olim in nostra Ronca Vallo SABBATIS solitam ab Angelis cantari apud quendam fontem, quem ab eo tempore in hoc presens Angelorum fontem appellant: quom (ut alij aiunt) S Bernardus audivit ab iisdem alibi cantari. hæc ille.

Quod ne cui mirum videatur adijciam id, quod hac de re scriptum reliquit Gulielmus Durandus in rationali divinatorum officiorum lib. 4. cap. 1. Is enim agens de missis, quæ peculiariter olim ex institutione Alcuini Magistri Caroli Magni, rogatu tamen Bonifacii Archiepiscopi Moguntini singulis quæque diebus hebdomadæ assignatæ erant; affirmat quinta feria dici missam de Angelis, sexta feria de Cruce, Sabbato verò de B. Virgine. Claruit verò Alcuinus anno Domini circiter 770. quod latis indicat iam tum in more positum, ut Sabbatum Deiparæ esset solemne, alioquin missæ de Deipara vltimum hebdomadæ diem minimè attribuisent: neque illam Angelis, quorum est Regina, postposuissent: verum in hac missarum assignatione habita est tantum ratio eius diei, qui Deiparæ de more erat dicatus, propter rationes, quas infra afferemus, non secus ac sexta feria Dominicæ passioni est tributa: sequentibus verò temporibus cum ordo ille missarum ab Alcuino editus aliquantulum immutatus esset, nihilominus tamen statutum est, ut secunda feria de Angelis, sexta feria de cruce, & feria septima, seu sabbato de B. Virgine missa diceretur: quod ex quodam miraculo Constantinopoli orum habuisse Gulielmus Durandus docet his verbis. In septima feria statutum est, ut missa diceretur de B. Virgine, quod initium habuit, quoniam olim in quadam Ecclesia Civitatis Constantinopoli erat imago B. Virginis, coram qua dependebat velum, quod totam velabat imaginem: sed hoc velum in sexta feria post vespas recedebat ab imagine nullo mouente, solo Dei miraculo, quasi deferretur in caelum, ut ad plenum posset imago à populo prospici: celebratis verò vespertis in sabbato, descende-

bat ipsum velum ante eandem Iconem, si-

ue imaginem, & ibi manebat usque ad sextam feriam. Hoc viso miraculo sancitum est, ut semper illa feria de B. Virgine cantaretur. hæc Gulielmus, & licet Iacobus Pamelius in tertio sacramentorum libro, qui Alcuini alter hanc missarum distributionem refert, ipse tamen, & reliqui omnes magna confessione missam feriæ sextæ Passionis, & missam Sabbati B. Virgine attribuunt. Ex quibus omnibus facilè colligi potest id, quod dicebamus, aliquot seculis ante Concilium Claremontanum sabbatum in Ecclesia Deiparæ attributum esse: in Synodo verò Claremontana hoc fuisse auctoritate eiusdem Synodi decretum.

SABBATVM CVR PECVLIA RITER Deipara consecratum.

AT, dicit quispiam, cur Ecclesia inter hebdomadæ dies, sabbatum potissimum Deiparæ dicauit? Ad hoc quidem dicimus, Ecclesiam, quæ Deum in Sanctis veneratur, dies natales, quibus Martyres pro Christo mortem inuicto animo subierunt, & Confessores ex hac lachrymarum valle ad Deum feliciter commigrarunt, anniuersaria celebrata recolere, Deiparæ verò non tantum anniuersarium, sed singulis recurrentibus hebdomadis, diem vnum perpetua religione multis rationibus dicasse, tum propter singularem maternitatis Dei, qua Sanctis omnibus longè, multumque antecellit, prærogatiuam, tum etiam, quia ipsa inter martyres, ut dixi, est plusquam martyr: inter Apostolos eorum est magistra, atque præconium, quod cap. 17. & 19. ostendimus; inter Virgines earum est primiceria, atque adeo multis nominibus Virginum appellatur, quod cap. 32. clarum fiet. Quare ut sanctis dignitate præstat, sic crebris, ac iteratis diebus illi sacris Ecclesia maiori eâ (ut par est) cultu veneratur, eiusque apud Christum opem, atque patrocinium impensiori studio implorat: quod autem ex hebdomadæ diebus, dies potissimum sabbati Virgini sit sacer, cuius gratia hæc omnia est instituta disputatio, sanè eius rei multiplex ratio reddi potest.

Et prima quidem est illa, quia in sabbato, quod Christi passionem proximè est con-

Deipara ex eo, quia alijs Sanctis longe præstat singulis hebdomadis veneratur

Cur Virgini sacer sit Sabbata dies.

Primo, quia Re-

surrectio. Christi fides ea die in B. V. rg. permāsit Turrecr. Abulens. S. Antoninus. Gul. Dur. Bernard.

Bonaueu.

Abulens.

Bellarmin.

Luc. 13. Ioan. 20.

Secundo, quia aser

secutum, fides in ea remansit: hanc afferunt Turrecr. mata cum nonnullis quorum meminit Abulensis in præfatione in Matth. quæst. 14 & S. Antoninus 4. part. titu. 15. capit. 24. § & Gulielmus Durandus in ration. diuin. offic. lib. 4. cap. 1. eandem reddidit Bernardus in libr. de Passio. Domini cap. 2 cuius hæc sunt verba: Passio. tempore omnes relicto eo fugerunt: sola illa, que benedicta est in mulieribus, per illud iri. se sabbatum fecti in fide. & saluata fuit Ecclesia in ipsa sola: propter quod apertissime sancta Ecclesia in laudem, & gloriam eiusdem Virginis diem sabbati per totius anni circulum celebrare consuevit. Sic Bernardus, & Bonauentura in 3. distincti. 3. artic. 2. quæstio. 3. ad 2. Quoniam, inquit, discipulis dubitantibus in Virgine ea die remansit: fides Ecclesia solida, & inuincibilis: quod Abulensis loco citato intelligendum existimat de fide explicita Resurrectionis CHRISTI, non tantum in communi, sed etiam in particulari, eius videlicet, qui tunc mortuus erat; potat enim eo tempore, aliquos Iudæorum per Orbem dispersos credidisse quidem Messiam in lege promissum mortuum, & resurrecturum, licet ante sufficientem Euangelij promulgationem nescirent in particulari cum aduenisset: & hoc fecit recepit Bellarminus controuersia de Concilijs, & Ecclesia libro 3. capit. 17. ubi etiam negat Apostolos, in illo triduo an. i. s. se fides, licet Resurrectionem Domini ignorauerint, quamuis enim CHRISTUS eis mortem suam, & Resurrectionem prædixisset; ipsi tamen Lucæ. 13. Non intell. gebant qua dicebantur, & Ioannes 27. Nondum sciebant scripturas, quia oportebat cum à mortuis resurgere: in Deipara tamen explicitè, & in particulari fides omniū, etiam Resurrectionis CHRISTI in triduo illo perfectissime vigeat. Id quod complures significari docent in candela illa, que in matutino illius tridui hebdomadæ sanctæ reliquis candelabri triangularis extinctis accensa reseruat, quare sanctus Antoninus 4. part. titu. 15. capitul. 41. §. 1. Fides, inquit, lumen in Deipara occultum, quod omnibus postea patefactum, & omnes suo exemplo illuminabit significatur candela illa accensa in matutino tridui hebdomadæ sanctæ, idem affirmant Gulielmus Durandus lib. 6. rationalis diuinorum officiorum ca. 79. nu. 25.

Secunda ratio, quam etiam cap. 11. attingimus, & est Auctoris sermonum discipuli ier-

none 164. & aliorum, quoniam Deipara die Sabbati, quo Christi corpus in sepulchro iacebat exanime, non solum, vt dixi, fidem explicitam Resurrectionis Christi seruauit illibatam, verum etiam propter filij absentiam, cuius corpus in sepulchro deposuerat, & propter recentiam atrocissimæ necis eiusdem filij, quam præsens spectauerat memoriam tanto, tamque acuto doloris gladio, iuxta Simeonis vaticinium in anima transfigebatur, vt à Patribus capit. 12. citatis plusquam martyr appelletur, eiusque dolor acerbissimus à Bernardo sermone Signum magnum, martirium cordis, quod à feria sexta usque ad Dominicam Resurrectionem perdurauit, merito appelletur: quare quemadmodum dies illa, quo S. Martyres mortis dolorem pertulerunt in eorum honorem quotannis celebratur ita & singulis hebdomadis sabbatum, in quo Dei genitrix plusquam martyr exiit, ab Ecclesia eiusuit consecratum.

19 His adiciam rationes aliquas ex mystica sabbati significatione petitas.

Tertia ratio, quam inter alias reddit Gulielmus Durandus in rationali diuinorum officiorum loco citato: Quoniam, inquit, Sabbatum est ianua. & introitus in diem Dominicam, qua est dies requiei, & significat vitam æternam: quia verò Deipara est nobis Porta ad Regnum celorum, quod per diem Dominicum figuratur: ideo de illa solemnizamus in septima feria, qua diem Dominicam precedit. Sic Gulielmus additque Auctor sermonum discipuli sermone citato: Sabbatum est medium, inquit, inter diem gaudij, & penam: hoc est inter Dominicam, & feriam sextam, & ipsa Virgo mediatrix est, nimirum ad intercedendum inter Deum, & hominem.

Quarta ratio eiusdem Gulielmi: Vt solemnis, inquit, matris solemnitas filij conuenitur.

Quinta ratio propter similitudinem, quam mysticè habet Deipara cum Sabbato; & ipsi, quæ de Sabbato in sacris litteris habentur, siue in prima rerum creatione, siue in opere redemptionis. Hæc ratio breuissimè rapitur à Gulielmo Durando loco citato, & ab Auctore sermonum discipuli loco citato: nos vberius eam explicabimus. Quemadmodum enim Deus Genes. 2. sex diebus mundum creauit, completis quoque die septimo opus suum,

*diffinitum coram me
tyram
die pre
Christi
uice est
p. 15
sermon
discipuli
auit.
Luc. 2.
Bernard.
Bernard.
Psal. 73
Gulielm.
Dur.
Cant. 2
Auctore ser
monum
discipuli
Psal. 11
Gulielm.
Durand.
Alia ratio
mes propter
similitudinem
quæ
Deipara
mysticè
habet cum
Sabbato.
Genes. 2.*

sum, quod fecerat, & requieuit die septimo ab
 uniuerso opere, quod dicitur: benedixitque diei
 septimo: ita etiam Deus perfectissimam, & om-
 nibus numeris absolutam condidit Vir-
 ginem, ac proinde si puras creaturas spectem-
 us, cum nihil sit ea præstantius, dici potest
 in ea compleuisse, seu perfecisse opus suum:
 in eaque item absque ulla contradictione
 perfectissimè requieuisse, tum in utero, ex
 quo carnem suscepit, in eoque nouem rese-
 dit menses; tum etiam in anima, in qua per
 gratiam copiosissimam perpetuò mansio-
 nem fecit, cui etiam instar Sabbati multis
 modis benedixit, quod toto hoc opere ma-
 nifestè ostenditur. In opere verò redemptionis
 Christi, ut verbis utat Bernardi serm. 1.
 Paschæ: *In patibulo sexta feria redemit hominē,
 ipsa die qua fecerat hominem in initio, sequens
 die sabbatizauit in monumento, consummato o-
 pere qua perfecterat, Tertia usq̄ die, quæ prima
 dierum est, primitia dormientium apparuit mor-
 tis victor nouus homo.* sic Bernardus. At Chri-
 stus longè præstantius in nostræ redemptio-
 nis opere in Virginis utero tanquam in sep-
 ulchro animato sabbatizauit, & quieuit;
 licet enim in matris utero nobis mereretur,
 ac proinde nostram iam operaretur salutem
 in medio terræ, hoc est in utero Virginis,
 quemadmodum dicemus ex Bernardo ser-
 mone 1. de Pentec. sabbatizasse tamen dici
 potest, quoniam stabat post parietem uteri
 virginis, seque publicè videndum, & ado-
 randum minimè exhibebat, quoad tam-
 quam sponsus per natiuitatem procedens de
 thalamo iuo Pastoribus, Magis, Simeoni seni,
 Annæ prophetissæ, alijsq̄ innotescere cœ-
 pit.

Bernard.

Psalm. 73.

Cant. 2.

Psalm. 118.

Verus
Desparat
quomodo
simili Do-
minico se-
pulchro.

20. Et sanè uterum Virginis cum sepulchro,
 in quo postea Dominus iacuit, plurimum ha-
 bet similitudinis, sepulchrum enim ex la-
 tra Euangelicorum historia fuit nouum; in
 quo nondum quisquam positus fuerat: quod
 sibi Ioseph ab Arimathia exciderat in Petra,
 sigillo munitum cum custodibus Iudæorum
 studio adhibitis: eratq̄ in orto propè lo-
 cum, ubi crucifixus est Iesus, & propè Iero-
 solymam. In eaque Dominus in munda Sin-
 done, cuius passio- nis (quemadmodum
 Turini apparet, ubi ea religiosissimè affer-
 uatur,) verberum munitum, spinarum, ipu-
 torum, & cicatricum vestigia impressit, cum
 aromabus myrrhæ, & aloes est inuolutus.

Quod denique sepulchrum iuxta Isaie vari-
 cinium cap. 12. sequentibus seculis futurum e-
 rat gloriosum.

Isa. 12.

Cæterum in Virginis utero hæc omnia my-
 sticè conuenire, si singula perpendamus, per-
 spicuum erit. Primum enim uterum Virginis
 Dominico sepulchro à Patribus comparatur.
 Augustinus enim libr. 4. de Trinit. cap. 5. sic
 multitudinem incarnationis Domini cum eius-
 dem passione indicans sic ait: *Octauo Calen-
 das Aprilis Dominus conceptus creditur, quo
 & passus, ita in monumento aëno, quo sepultus
 est, ubi nullus mortuorum positus nec ante, nec
 postea congruus utero Virginis, quo conceptus est,
 ubi nullus seminatus est mortalium.* hæc Au-
 gustinus & Hieronymus libro 1. contra Iou-
 nianum expendens verba illa Cant. 4. Hortus
 conclusus soror mea sponsa, hortus conclusus
 spon. signatus. Quod clausum est, inquit, atque
 signatum, similitudinem habet matris Domini,
 matris, & virginis. Unde & in sepulchro Salua-
 toris nouo, quod in petra purissima fuerat exci-
 sum, nec antea, nec postea quisquam positus est.
 hæc Hieronymus.

Augustin.

Hieron.
Cant. 4.

Quin etiam sicut sepulchrum illud nouum
 erat, & signatum: ita & Virgo beatissima non
 tantum propter illibatam virginitatem voto
 obfignatam noua dici potest, sed etiam quia
 ex veteri Adamo nihil vetustatis, nihil noxæ
 originalis, nihil sæuentis fomitis contraxit.

Adhæc ipsa Virgo petra erat purissima,
 atque durissima, iuxta illud Isa. 16. *Emitte A-*
gnum Domine dominatorem terra de Petra de-
ferti: nominatur enim Petra propterea inui-
 ctam tum contra dæmonum impressiones
 fortitudinem, tum etiam in aduersis constan-
 tiam. appellatur Petra Deserti propter virgi-
 neatem uteri sacratissimi ab omni viri con-
 tacto solitudinem.

Isa. 16.

Eratq̄ sub Ioseph sanctissimi sponsi cu-
 stodia, sicut sepulchrum Iosephi ab Arima-
 thia fuisse dicitur. Loco verò custodientium
 militum præstiterant Angelorum excubiæ
 Domini sui matrem perpetuò vallantes, eiq̄ue
 obloquentes.

B. Virg. a-
nima her-
co assimi-
lacur.

21. Ipsa quoque Virginis anima Hortus
 fuit cælestis sponsi amœnissimus, ubi sanctarū
 cogitationum folia iucunda, verborum utri-
 usq̄ florum flores odori, & sacrarum operationum
 fructus dulcissimi, ac suauissimi edebantur,
 ita ut merito sponsum mutaret verbis illis
 Cant. 5. *Veniat dilectus meus in hortum suum*

Cant. 5.

Cant. 1.

Et comodat fructum pomorum suorum. & Cant. 1. Flores apparuerunt in terra nostra.

Quemadmodum autem sepulchrum erat propè locum Dominicæ crucifixionis, & propè Ierosolymam; ita Deipara quæ in utero filium gestaret iugi memoria passionis Dominicæ, quam ex scriptoris sacris prænoterat, & perenni cælestis Ierosolymæ reconciliatione viciniam se mysterijs, ac locis illis exhibebat.

Nec de erant purissimæ conscientiæ munda linteamina, ubi adhuc infans quiescebat Christus illic non secus, ac in Sindone Dominicæ passionis vestigia erant, ac monumenta. Nam Virgo Deipara perinde quasi suo forent impietatis animo filij cruciatus, quos revelatione præcognitos assidue secum ipsa reuolubatur, in misericordiam commovebatur; & quemadmodum ex Ruperto, & S. Brigitta dicimus: Ob maximam futuræ passionis Domini compassiōnem, tota colligebatur.

S. Brigitta

Ob maximam futuræ passionis Domini compassiōnem, tota colligebatur.

Aromata porro, odores, myrrha, & aloes in Christi sepultura adhibita, fuerunt in Virgine virtutes mortificationis, humilitatis, & ceteræ fragrantissimæ illæ quidem, sed amara, quæ omnem putredinem longè arcetent.

2. Quod si sepulchrum Domini merito est gloriosum, gloriosissimæ fuit, & Deipara, iuxta illud Cant. 6 & Prov. 31 Viderunt eam filix

Cant. 6.

Prov. 31

& beatissimam prædicauerunt: quod ne ipsa quædam Deipara, quæ nimis humillima, reticuit; eum in suo Cantico dixit: Ecce enim ex hoc

Is. 2.

beatam me dicent omnes generationes: Neque sola Deipara in cuius utero Christus commoratus est; verum etiam domus ipsa Lauretana in qua cum Christum concepit, Virgo beatissima degerebat gloriosa euasit, nam è Nazareth in Picenum Angelicis manibus transesta tanta miraculorum gloria coruscet, vt è toto terrarum Orbe vtriusque sexus homines religionis causa magna cum pietate turmatim eò confluant, atque conueniant. Et hæc de veri virginis cum sepulchro Domini eo comparatione.

S. Ambro.

Quocirca S. Ambrosius sermone 2. de Parasepulchro eue ipsum Dominicum sepulchrum propter similitudinem cum Deipara utero, Vterum appellare non dubitat, cuius verba hæc sunt Beatum corpus Domini Christi, quod cum nascitur Vtero Virginis gignitur: cum recedit Ioseph iuxta tumulo commendatur. Beatum planè

corpus, quod virginitas peperit, iustitia custodit. Custodit illud Ioseph tumulus incorruptum sicut seruauit illud Maria Virginis Vterus illibatum. Hic enim viri pollutione non tangitur, ibi mortis corruptione non laeditur. Vbiq; beato corpori deferunt sanctitas, vbiq; virginitas. Natus illud venter concepit, nouus tumulus includit, Virgo ergo Dominica vulua: Virgo est sepultura. Quin potius ipsam sepulturam vulua dixerim, est enim similitudo non parua sicut enim Dominus de matris vulua visus exiit, ita de Ioseph sepultura viuus surrexit: Et sicut tunc de Vtero ad prædicandum natus est, ita & nunc ad euangelizandum renatus est de sepulchro: nisi quæ gloriose est ista: quæ illa natiuitas. Illa enim corpus mortale genuit: hæc edidit immortalē, post illam natiuitatem ad inferos descendit, post hanc remeatur ad cælos. hæc Ambrosius. Qui licet Resurrectionem Domini ex tumulo merito appellet gloriosorem, natiuitate eiusdem ex utero, quod in natiuitate mortalis, in Resurrectione prodierit immortalis, si tamen Deiparæ veterum sacratissimum cum sepulchro ipso accuratius consideramus, in utero complura longè præclariora inuenimus. Sepulchrum enim saxeuum erat, & inanimatum, vterus verò ille sepulchrum animatum, & rationale iure optimo dici potest, ibi corpus Dominicum licet verbo vnitum, anima tamen rationali erat destitutum, ideoque in triduo mortis, ut docent Theologi cum S. Thoma 3. part. quæst. 50. S. Thom. art. 4. Christus non fuit homo, hic verò Deus, & homo erat perfectissimus, ibi vix triginta sex horis iacuit, hic ad nouem integros menses permanfit. Ad horam enim mortis (verba sunt Augustini lib. 4. de Trinitate cap. 5. & 6. computata ipsa hora nona, quæ expirauit, usque ad diculum resurrectionis, hora sunt quædraginta: sepultus est autem cum iam sero factum esset, hoc est in fine diei, hic verò commoratus est ducentis septuaginta sex diebus, qui numerus dierum complet nouem menses, & sex dies, sicut a maioribus traditum suscipiens Ecclesiæ custodis auctoritas, ostendit enim calendæ Aprilis conceptus creditur, natus autem traditur octauo calendæ Ianuariæ, hucusque ex Augustino ibi locum tantum sepulture accepit, hic non tantum nascit, sed ex intus Virginis visceribus carnem tamquam verus eius filius accepit, ibi nihil amplius pro nobismet batur cum Christi Domini meritum solum ad mortem vique duraret ex S. Tho.

Deipara
veteris
sepulchro
Dominice
præclarior

S. Augu.

Mar.
S. p.
S. p.

S. Thom. S. Thoma 3. par. q. 19. art. 3. ad 1. & q. 50. art. 6. ad 2. quod etiam docent Scotus in 4. dist. 1. q. 3. art. 3. Suarez tom. 1. in 3. par. disput. 39. sectio. 3. hic vero ab instanti suae Incarnationis perfectissime meruit teste S. Thoma 3. par. q. 34. art. 3. ideoque ut ait Bernardus serm. 2. Pentec. *lam tunc operabatur salutem nostram in medio terra, in utero videlicet Virginis Mariae*, qui mirabili proprietate Terrae Medium appellatur; ad illam enim, fit ut ad medium omnes respicere, non minus verè, quam eleganter probat ibi Bernardus.

Maneat igitur, Christum in utero Virginis suo modo sabbatizasse, sicuti postea in monumento, & praestantiori quadam ratione in utero quievisse; propter hanc ergo similitudinem, quae Deiparae intercedit cum ijs, quae in sabbato facta leguntur, dies sabbati ab Ecclesia eidem Virgini merito est consecratus.

TEMPLA DEIPARAE ERECTA.

Templa Deiparae media.

23 **E**xplicatis ijs, quae ad festos dies Deiparae dicatos spectant, proponenda sunt templa in ejus honorem excitata; quod erat secundum ex ijs, quae ab Ecclesia ad cultum eidem exhibendum praestari diximus: quae quidem templa antiquissima, maxima; & omni memoria digna ubique gentium, atque locorum per omnes aetates à primarijs; & insignibus viris in Deiparae honorem olim sunt extracta, & in dies extruuntur, Deo ipso ea praecedentibus, ac subsequenter figois confirmante; quae etiam à fidelibus non minor religione, ac pietate, quam suorum animorum, & corporum commodo celebrantur. Ejusmodi potro templa ad triplex, quo erecta sunt tempus revocari possunt. Quaedam antequam Deipara in lucem ederetur. Quaedam dum ipsa viveret, vel paulò post. Apostolorum nimitum aetate. Quaedam post ejus gloriosissimam in caelum Assumptionem Christi fidei per uniuersum terrarum Orbem jam disseminata eidem Virgini passim sunt posita, atque dicata.

TEMPLA DEIPARAE ANTE EIVS conceptionem.

Maria à S. Parib. Sybilis **P**incipio illud ponendum est, quod c. 17. indicauimus, & cap. 34. iterum dicemus, Deiparam jam inde ab ipso mundi exordio

non tantum sanctis Angelis, quemadmodum ex D. Thoma cap. 5. offendimus: verum etiam nonnullis viris Sanctis diuinitus praecognitam eisque promissam, & ab ijs dem ardentè desideratam, quod satis declarant Prophetarum de ipsa oracula, & mysticè sacrarum rerum figuræ, quibus Bernardus sermone Signum magnum, & sermone 2. super missus est, cum alijs Patribus tum praenunciatam, tum adumbratam agnoscit, ut propterea S. Brigitta in sermone angelico cap. 7. & 8. astringat, Adamum, Abrahamum, Isaac, Iacob, & David ingenti lætitia affectos cum spiritu agnouerunt Dei genitricem ex suo semine nacturam; quin etiam eam nonnullis ethnicis non omnino ignotam fuisse ostendunt ea, quae cum de sacratissimo Mariae nomine longè ante praecognito ageremus, cap. 4. attulimus, quod ipsum perspicue testantur vaticinia Sibyllarum, quae quidem ex Varrone apud Hieronymum libr. 1. contra Iovinianum, & ex Laetantio lib. 7. contra gentes decem foere; nimirum Persica, Lybica, Delphica, Samia, Cumana, Hellespontica, Phrygia, Tiburtina, Erythraea, Cimmerica; sua verò singulae oracula de Deipara versibus prodidere, quos prolixè recitat Canisius lib. 2. de B. Virg. cap. 7.

24 Quae cum ita sint, remini mirum videri debet, si inter densissimas Ethnicissimi tenebras nonnulli Dei beneficio Deiparae cognitionem, tametsi obicuratam adepti, eam non absque diuino consilio atis, ac templis, ut dicebamus, venerati fuerint, quod ex subjectis exemplis planum fiet.

Druidæ Gallorum Sacerdotes inter eos sapientissimi sunt habiti; & ut verbis utar Cæsar lib. 2. de bello gallico: *Non tantum magno erant apud reliquos in honore, sed etiam certo ante ejus ni tempore in sinibus Carnutum, qua regio totius Gallia habetur media, consuebat in loco consuetudo, ibique de aliorum controuersijs constituebant.* Hi quemadmodum olim Athenienses a tequam Deipara nasceretur anni Carnuti: Verbe Gallia Lugdunensis florentissima in eodem agro, qui ipsorum comitijs erat destinatus, Atram sub terram profunde excauatam Deiparae dicantur cum hac inscriptione, *Virgini Parituræ: quem locum postea sub terra, & super terram egregie ampliatum, atque exornatum Christiani in celeberrimam Ecclesiam cathedra.*

praecognita Cap. 34. S. Thomae

Bernardus

S. Brigitta

Cap. 4.

Varro. Hierony. Lactantius Syllabari. numerus

Canisius

Ara Virgini Parituræ. Ara multis ante ejus ortum ante Druidis erecta. Caesar de bello Gallico.